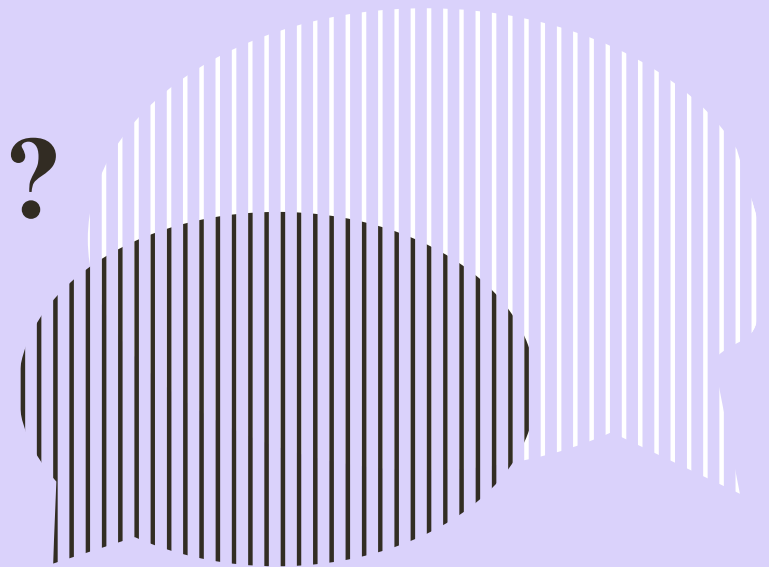

Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos bendroji programa: pasirinkti ar nekreipti dėmesio?

Salomėja Bitlieriūtė

2025-09-23

Pagrindiniai dokumentai reglamentuojantys nacionalinio saugumo ir krašto gynybos ugdymo turinį

Bendrosios programos

Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos bendroji programa

Pilietiškumo pagrindai

Gyvenimo įgūdžiai

Visuomeninis ugdymas

Tarpdalykinės temos bendrosiose programose

Kompetencijos ir jų aprašai

Pilietiškumo ugdymo kompetencija:

Socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai

Laisvai pasirenkamieji dalykai III-IV gimn. klasėje

Nacionalinis saugumas ir krašto gynyba:

70 pamokų: 36 (1) ir 34(1)

Pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas

Pilietiškumo pagrindai 9–10 klasės

74(1;1) 74 (2)

Gyvenimo įgūdžiai 5–10 klasės

37(1) kiekvienoje klasėje

Pradinio ugdymo programos įgyvendinimas

Visuomeninis ugdymas 1 ir 3 klasė

37(1)

Bendrosios programos turinio sritys 11-12 klasei

Grėsmės nacionaliniam saugumui

Lietuvos nacionalinio saugumo ir gynybos sistema

Praktinės žinios ir įgūdžiai

Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos bendroji programa.

Patvirtinta 2022-09-30 d.

Apibrėžia nacionalinio saugumo ir krašto gynybos dalyko paskirtį, tikslą ir uždavinius, dalyku ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis, dalyko mokymo(si) turinį, pasiekimų lygių požymius ir mokinių pasiekimų vertinimą.

Programa yra pasirenkamoji, skirta III–IV gimnazijos klasių mokiniams, jos apimtis – **70 valandų**.

Programa yra integruota ir papildo kitų dalykų bendrąsias programas, pavyzdžiui, pilietiškumo pagrindų, gyvenimo įgūdžių ir kitas. Mokymo(si) turinys pateikiamas metais.

Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos bendroji programa. Temų pavyzdžiai 11 klasei

Nacionalinis saugumas ir jo komponentai.

Nacionalinis saugumas ir jo komponentai. Nagrinėjamas nacionalinio saugumo apibrėžimas. Aptariama, kas yra valstybių nacionalinio saugumo politika ir kokias sritis ji apima. Įvertintos grėsmės Lietuvos nacionaliniam saugumui ir, nagrinėdami aktualijas medijose, diskutuojama apie jų poveikį Lietuvos nacionaliniam saugumui.

Karai ir kiti konfliktai.

Ekstremalios situacijos ir krizės.

Gamtinio pobūdžio situacijos. Aptariamos ir vertinamos gamtinio (potvyniai, uraganai, sausras, ekstremalūs snygiai ir kt.) pobūdžio situacijos ir jų poveikis piliečių saugumui. Techninės situacijos. Analizuojamos techninės cheminiai incidentai, radiaciniai incidentai, avarijos branduolinėse elektrinėse, didelio masto gaisrai, automobilių, geležinkelių ir aviakatastrofos) situacijos ir jų poveikis piliečių saugumui. Socialinio pobūdžio situacijos. Aptariamos socialinio pobūdžio (epidemijos, pandemijos, socialiniai neramumai ir kt.) situacijos ir jų poveikis saugumui.

Pasirengimo ekstremalioms situacijoms, krizėms ir karui praktinės žinios ir įgūdžiai.

Nagrinėjami saugaus judėjimo ir evakavimo principai. Aiškinamasi evakavimo maršrutų pasirinkimas, susitikimo vietų nustatymas, orientavimosi vietovėje pagrindai. Nagrinėjami darbo su žemėlapiu, kompasu, atstumo nustatymo, pagrindinių orientyrų identifikavimo principai. Analizuojamos saugaus judėjimo keliais, urbanizuotose ir gamtinėse vietovėse ypatybės. Mokoma(si) šiuos įgūdžius taikyti praktinio evakavimo simuliacijos sąlygomis, t. y., suplanuoti evakavimo maršrutą, o vėliau judėti juo miesto ir (ar) gamtinėje aplinkoje. Demonstruojami individualios maskuotės ir maskavimosi vietovėje pagrindai.

Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos bendroji programa. Temų pavyzdžiai 12 klasei

Nacionalinio saugumo teisiniai režimai.

Aptariami nacionalinio saugumo teisiniai režimai: ekstremalioji situacija, nepaprastoji padėtis, mobilizacija, karo padėtis.

Aptiriamos Lietuvos Kariuomenės funkcijos taikos ir karo metu. Lankydamiesi kariniuose daliniuose susipažinama su Lietuvos kariuomenės struktūra (Sausumos pajėgos, Karinės jūrų pajėgos, Karinės oro pajėgos, Specialiųjų operacijų pajėgos ir kiti vienetai), jų ypatybėmis ir naudojama ginkluote bei technika. Argumentuotai diskutuojama apie kariuomenės ir visuomenės santykį demokratinėje valstybėje.

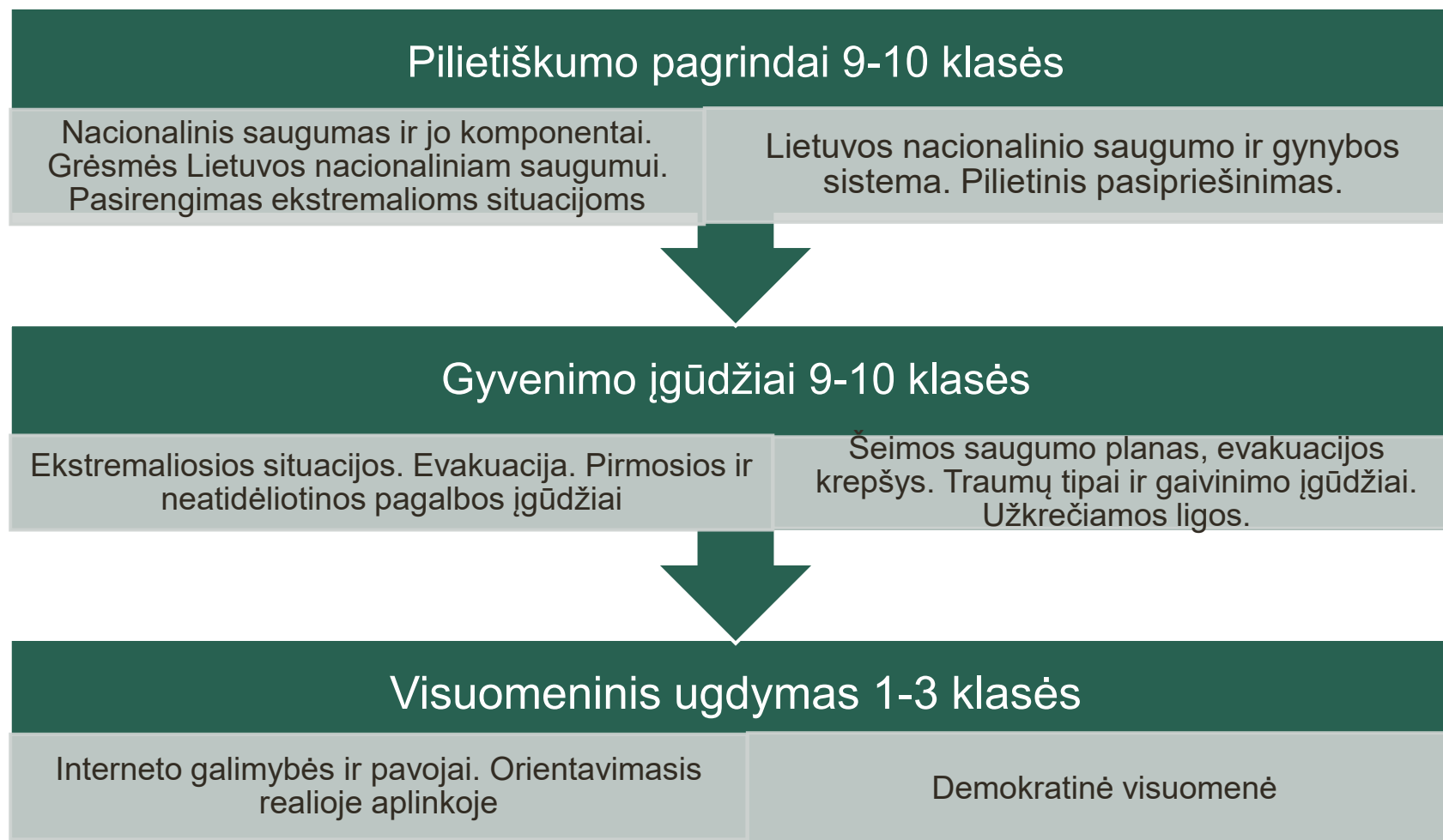
Užsienio žvalgybų veiklos keliami pavojai.

Remiantis faktais argumentuotai diskutuojama apie apsisaugojimą nuo užsienio žvalgybų veiklos keliamų pavojų. Paaiškinama, kaip atpažinti verbavimo, ardomąją ir kitas pavojingas veiklas. Paaiškinama, kokie yra apsisaugojimo nuo jų būdai, kaip saugiai elgtis su asmenine ir kita informacija. Nagrinėjama, kaip atpažinti nusikalstamų, radikalių, teroristinių ir kitų pavojingų organizacijų veikimą.

Praktiniai įgūdžiai ir žinios reikalingos stiprinant pilietinį atsparumą ir pasirengimą ekstremalioms situacijoms, krizės ir karo atvejais.

Kibernetinio saugumo įgūdžiai. Ugdomasi kibernetinio saugumo įgūdžiai. Nagrinėjami saugaus elgesio kibernetinėje erdvėje principai. Aptariama, kas yra informacinė higiena, kompiuterių virusai ir kitokia kenkėjiška programinė įranga. Aptariami įsilaužėlių veikimo principai ir metodai. Analizuojamas savo ir artimųjų elgesį kibernetinėje erdvėje bei mokoma(si) pristatyti šio elgesio koregavimo būdus.

Bendroji programa „Nacionalinis saugumas ir krašto gynyba“. Tematikos integracija

Nacionalinės švietimo agentūros ištekliai Švietimo portale www.emokykla.lt

- Bendrosios **programos ir ištekliai**, reikalingi bendrųjų programų įgyvendinimui:
- **Skaitmeninės mokymo priemonės:**

Visuomeninis ugdymas 1-4 klasė

Nuotolinio, mišriojo ir hibridinio mokymo(si) pamokų (veiklų) pavyzdžiai su teorine ir metodine medžiaga;

Pilietiškumo pagrindai 9-10 klasė

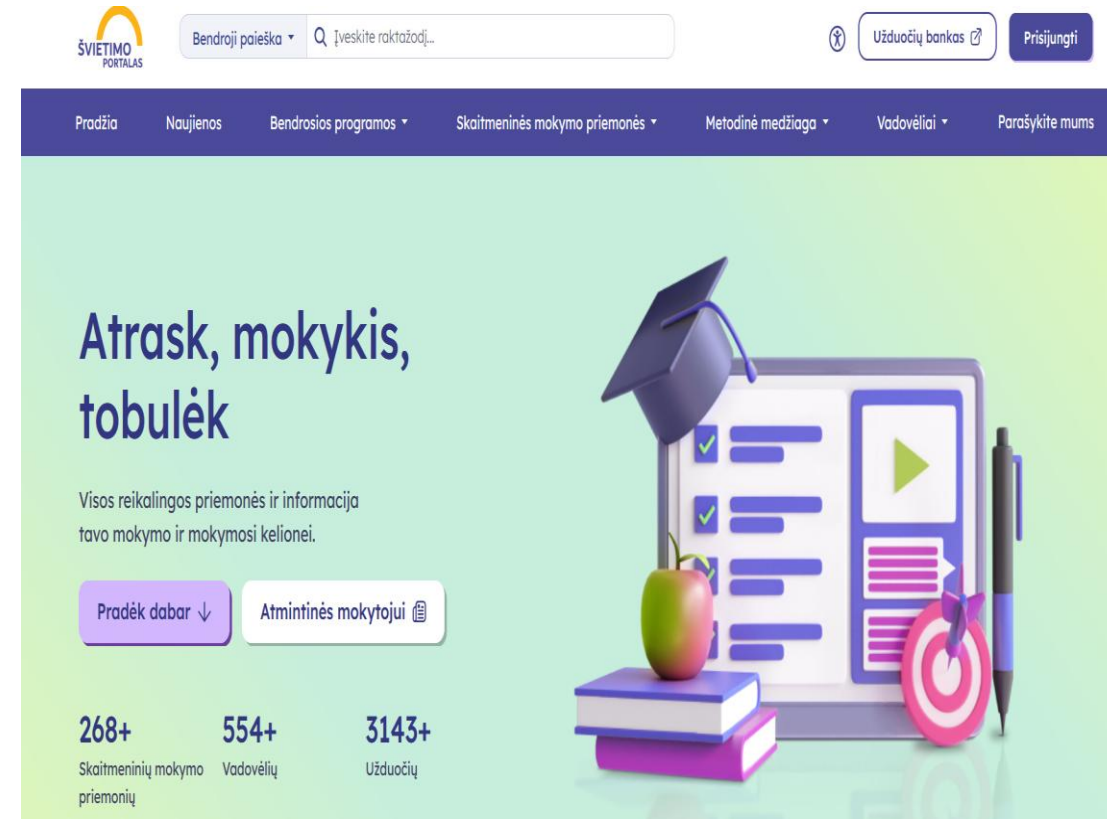
Virtuali pilietiškumo mokykla

- **Metodinė medžiaga:**

Metodinė priešgaisrinės saugos ugdymo priemonė

Mokomoji medžiaga 9-IV klasių mokiniams tema „Pasirengimas branduolinėms ar radiologinėms avarijoms“

Pilietinio pasipriešinimo abėcėlė. Patarimai, kaip kautis be ginklų.

Kitų institucijų siūlomi ištekliai

LR Krašto apsaugos ministerija. Kariuomenės plėtra ir stiprinimas. Visuomenės pasirengimas visuotinei gynybai. Žvalgyba.

Kibernetinio saugumo centras. Mokymosi platforma. Įrankiai. Rekomendacijos.

Lietuvos šaulių sąjunga. Biblioteka. Apie Lietuvos šaulių sąjungą. Žurnalas „Trimitas“.

Lietuvos kariuomenė. Pajėgos, jų rūšys, ginkluotė, tarnybos galimybės.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija. Leidiniai: skaitmeniniai dokumentai, mokslo žurnalai.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Okupacijų ir laisvės kovų muziejus: edukacija. Dokumentiniai filmai. Medžiaga mokytojui.

<https://www.draugiskasinternetas.lt/>. Saugumas internete vaikams: medžiaga mokytojams ir mokiniams.

Mokymai mokytojams

Nacionalinė švietimo agentūra nuo 2015 m. reguliariai organizuoja tiek nuotolinius tiek kontaktinius mokymus (vasaros kursus) įvairių dalykų mokytojams, kurie domisi nacionalinio saugumo ugdymo tema.

Andželika Keršinskienė, Vilniaus Antakalnio gimnazijos direktorė

„Mokymai Karaliaus Mindaugo husarų batalione priminė esminę tiesą – pilietiškumo ugdymas prasideda nuo asmeninio pavyzdžio. Mokytojui savo bendruomenėje svarbu ne tik kalbėti apie vertybes, saugumą ir atsakomybę, bet pačiam aktyviai dalyvauti ir rodyti iniciatyvą. Tik toks įsitraukimas ugdymui suteikia autentiškumo ir tikros prasmės.

Ši keturių dienų patirtis sustiprino suvokimą, kad pilietiškumas – tai ne teorija, o veiksmai. O mokytojo gyvas dalyvavimas – pirmas žingsnis į sąmoningą, atsakingą ir stiprią pilietinę visuomenę.“

Vasaros kursų akimirkos

Gelgaudiškio „Šaltinio“ ugdymo centro
mokytoja, bibliotekininkė Sonata
Česnulevičienė

- „Dėkoju už galimybę dalyvauti praktiniuose vasaros kursuose, man tai buvo pirmas kartas. 😊 Ir pačiuose kursuose buvo daug pirmų kartų: gyvenimas kareivinėse, miegojimas antrame aukšte, pabandymas teikti pirmąją pagalbą (turniketo uždėjimas, dirbtinis kvėpavimas), jau nekalbu apie ginklo laikymą ...
- Jūsų paruoštos temos buvo įdomios, įtraukiančios, verčiančios susimąstyti... Vis dar „virškinu“ temą apie litvinizmą, nes gyvenu tokioje vietoje, kur visi aplink kalba tik lietuviškai... Taip, kad nuėmėte rožinius akinius....
- Ir dar kirba mintis, kaip gavusi metodinę medžiagą įstaigoje pravesti paskaitėlę... Teks apšviesti ir kolegas.
- Beje, jau nėra kada laukti ir ryt visa šeima važiuojame pirkti išgyvenimo kuprinių!...”

Vasaros kursų akimirkos

N
Š
A

Mokytojams – mokymai
apie nacionalinį saugumą

Nacionalinė
švietimo
agentūra

Prezentacijos pavadinimas